

กรมวิชาการเกษตร

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส RE-8

หน้า 1/18

แก้ไขครั้งที่ 1

ประกาศใช้วันที่

ผู้จัดทำ

1.

(นางสาวสาลี ชินสถิต)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการพืชที่เหมาะสม

กับสภาพพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียง

๑๕ / ก.ค. / ๒๕๕๗

2.

(นายบรรเทา จันทรพุ่ม)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

๑๕ / ก.ค. / ๒๕๕๗

3.

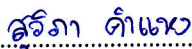

(นางนวลจันทร์ ศรีสมบัติ)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

๑๕ / ก.ค. / ๒๕๕๗

4.

(นางสาวสุวิภา คำแหง)

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

๑๕ / ก.ค. / ๒๕๕๗

ผู้ตรวจสอบ

(นางสาวเสริมสุข สลักเพ็ชร์)

รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร

รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ

สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช

กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการบริหาร

ระบบคุณภาพและรับรองมาตรฐานการผลิตพืช

4 / ส.ค. / ๒๕๕๗

ผู้อนุมัติ

(นายดำรงค์ จิระสุทัศน์)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ประธานคณะกรรมการบริหารระบบคุณภาพ

และรับรองมาตรฐานการผลิตพืช

๒๑ / ส.ค. / ๒๕๕๗

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	2/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

1. ขอบข่าย

เอกสารนี้กำหนดขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ ที่จะดำเนินการโดยกรมวิชาการเกษตร เอกสารนี้กำหนดโดยย่อถึงกระบวนการตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

2. คำนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในข้อกำหนดนี้มีดังต่อไปนี้

- 2.1 การผลิตพืชอินทรีย์ หมายถึง ระบบการผลิตพืช ผลิตผลและผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ การรวบรวม การคัดบรรจุ การแปรรูป การจัดจำหน่าย และการนำเข้าผลิตผลและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งเมล็ดพันธุ์และการแสดงฉลากของผลิตภัณฑ์ ที่เป็นไปตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (มกษ.) หรือมาตรฐานอื่นๆ ที่เทียบเท่า
- 2.2 พืช หมายถึง พรรณพืชทุกชนิดและทุกส่วนของพืช ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต เช่น ต้น ตอ หน่อ กิ่ง ใบ ราก หัว ดอก และเมล็ด ไม่ว่าที่ใช้ทำพันธุ์หรือที่ตายแล้ว ทั้งนี้ให้รวมถึงกลุ่มเชื้อราที่เป็นอาหาร เช่น เห็ด
- 2.3 พืชอินทรีย์ หมายถึง พืช ผลิตผล และผลิตภัณฑ์จากพืชที่ได้จากการผลิตโดยวัสดุธรรมชาติหรือเก็บจากธรรมชาติ แต่ไม่ใช่พืชที่มีการตัดแปรพันธุกรรมและฉายรังสี
- 2.4 ผลิตผล (Produce) หมายถึง พืชหรือส่วนของพืช ที่ได้จากการผลิตพืชอินทรีย์ หรือเก็บเกี่ยวจากธรรมชาติ และหรือผ่านการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว
- 2.5 ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง ผลิตผลจากพืช หรือส่วนของพืชที่ได้จากการผลิตพืชอินทรีย์โดยผ่านกรรมวิธีการแปรรูป
- 2.6 การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว (Post Harvest) หมายถึง การผึ่งแห้ง การตาก การทำความสะอาด การตัดแต่ง การคัดเลือก การบรรจุ การจัดเก็บ และการขนส่งผลิตผลและผลิตภัณฑ์อินทรีย์
- 2.7 ผู้ผลิต (Producer/ Farmer) หมายถึง ผู้ทำการปลูกพืช ดูแลรักษา เก็บเกี่ยว การปฏิบัติการหลังเก็บเกี่ยว การจำหน่ายผลิตผลและ/หรือผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์
- 2.8 ผู้ประกอบการ (Operators) หมายถึง ผู้ที่ดำเนินกิจการในการผลิต จัดเตรียม จัดจำหน่าย หรือนำเข้าหรือส่งออกผลิตผล และ/หรือผลิตภัณฑ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปจำหน่ายหรือเป็นผู้จัดจำหน่ายพืชอินทรีย์
- 2.9 ผู้ยื่นคำขอ หมายถึง เกษตรกร นิติบุคคล กลุ่มเกษตรกร องค์กร ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการ ที่ประสงค์จะขอรับการรับรอง
- 2.10 ผู้ได้รับการรับรอง หมายถึง ผู้ยื่นคำขอที่ผ่านการตรวจประเมิน และได้รับการรับรองการผลิตพืชอินทรีย์จากกรมวิชาการเกษตร
- 2.11 คณะกรรมการบริหาร หมายถึง คณะกรรมการบริหารระบบคุณภาพและรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ที่ได้รับการแต่งตั้งจากปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

กรมวิชาการเกษตร

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	3/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

- 2.12 คณะอนุกรรมการบริหาร หมายถึง คณะอนุกรรมการบริหารระบบคุณภาพด้านการรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานคณะกรรมการบริหาร เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2.13 คณะอนุกรรมการพัฒนา หมายถึง คณะอนุกรรมการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการผลิตพืช ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานคณะกรรมการบริหาร เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2.14 คณะกรรมการรับรอง หมายถึง คณะกรรมการรับรองมาตรฐานการผลิตพืช ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานอนุกรรมการบริหาร เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2.15 ผู้ตรวจประเมิน (Auditor) หมายถึง บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด และได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ตรวจประเมิน
- 2.16 หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน (Lead Auditor) หมายถึง บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด และได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำการตรวจประเมิน
- 2.17 คณะผู้ตรวจประเมิน (Auditor Team) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจประเมิน ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน ผู้ตรวจประเมิน ผู้ตรวจประเมินฝึกหัด (ถ้ามี) และผู้เชี่ยวชาญ (ถ้ามี) หรือบุคคลเดียวที่ทำหน้าที่ตรวจประเมิน โดยบุคคลดังกล่าวต้องมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน
- 2.18 ผู้ทบทวนทางเทคนิค หมายถึง ผู้ตรวจประเมินอื่นที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการตรวจประเมินเพื่อการรับรองแปลงที่ยื่นขอ หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ทบทวนรายละเอียดของผลการตรวจประเมิน
- 2.19 การตรวจประเมิน (Audit) หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบ เป็นอิสระและจัดทำเป็นเอกสาร เพื่อให้ได้หลักฐานการตรวจประเมิน และเพื่อประเมินว่าเป็นไปตามเกณฑ์การตรวจประเมิน
- 2.20 ข้อบกพร่อง (Nonconformity) หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดตามมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์
- 2.21 ข้อบกพร่องสำคัญ (Major Nonconformity) หมายถึง ข้อบกพร่องที่ทำให้ผลิตผล ผลิตภัณฑ์ พืชอินทรีย์ สูญเสียความเป็นอินทรีย์ หรือไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ ในสาระสำคัญที่มีความเสี่ยงต่อการสูญเสียความเป็นอินทรีย์ หรือกรณีที่พบว่าข้อบกพร่องย่อยเดิมไม่ได้รับการแก้ไข
- 2.22 ข้อบกพร่องย่อย (Minor Nonconformity) หมายถึง ข้อบกพร่องซึ่งไม่เข้าข่ายเป็นข้อบกพร่องสำคัญ ซึ่งมีความเสี่ยงน้อยที่ผลิตผล ผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์จะสูญเสียความเป็นอินทรีย์ และเป็นข้อบกพร่องที่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้
- 2.23 ข้อสังเกต (Observation) หมายถึง สิ่งที่ไม่ถือเป็นข้อบกพร่อง แต่หากปล่อยทิ้งไว้หรือละเลย อาจนำไปสู่ข้อบกพร่องได้
- 2.24 การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง (Initial audit) หมายถึง การตรวจโดยละเอียดตามหัวข้อที่กำหนด ในมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ เพื่อตรวจประเมินดูความสอดคล้องตามข้อกำหนด ซึ่งจะดำเนินการตรวจเมื่อยื่นขอการรับรองเป็นครั้งแรก
- 2.25 การตรวจต่ออายุการรับรอง (Re-assessment) หมายถึง การตรวจประเมินภายหลังการรับรอง ที่ดำเนินการเมื่อครบรอบอายุการรับรอง เพื่อทบทวนทั้งระบบว่าเกษตรกร/ นิติบุคคล กลุ่มเกษตรกร มีการนำระบบ มาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ไปดำเนินการ และยังมีประสิทธิผลอยู่

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	4/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

- 2.26 การตรวจกรณีพิเศษ (Special Audit) หมายถึง การตรวจในกรณีเฉพาะ ซึ่งอาจดำเนินการตรวจประเมินทั้งระบบ หรือตรวจประเมินบางส่วนของระบบก็ได้
- 2.27 การตรวจประเมินกรณีนำเข้า (Import Audit) หมายถึง การตรวจประเมินจากเอกสารรับรองระบบคุณภาพ และอาจมีการตรวจสอบสถานที่ประกอบการ และสถานที่นำเข้าตลอดห่วงโซ่การผลิตพืชอินทรีย์ตามหัวข้อที่กำหนดในมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ เพื่อตรวจประเมินความสอดคล้องตามข้อกำหนด
- 2.28 การรับรองแบบกลุ่ม (Group certification) หมายถึง การรับรองกลุ่ม องค์กร หรือบริษัท
- 2.29 กลุ่มเกษตรกร/ กลุ่มผู้ผลิต (Grower Group) หมายถึง กลุ่มของเกษตรกรที่มีสมาชิกอย่างน้อย 5 ราย และรวมกลุ่มกัน ทำการผลิตผลิตผล ผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ ในสภาพพื้นที่ไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มองค์กร หรือบริษัท เป็นผู้รับผิดชอบระบบควบคุมภายใน (Internal Control System) รวมถึงเป็นผู้ขอรับรองมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ในนามของกลุ่ม องค์กร หรือบริษัทนั้น
- 2.30 ผู้ประกอบการกลุ่ม (Project Operator) หมายถึง ผู้ที่รับผิดชอบกลุ่ม และเป็นผู้ที่ดำเนินกิจการจัดการผลิตผลพืชอินทรีย์ของผู้ผลิตในกลุ่ม โดยอาจนำมาทำการแปรรูป บรรจุ และ/หรือจัดจำหน่าย ผู้ประกอบการนี้อาจเป็นกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ องค์กรพัฒนาเอกชน บริษัท หรือผู้ส่งออกก็ได้
- 2.31 ผู้รับจ้างผลิต (Sub-Contractor) หมายถึง ผู้ถูกว่าจ้างให้ทำการผลิต จัดเตรียม คัดบรรจุ แปรรูป หรือจัดการผลิตผล ผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ในบางขั้นตอน
- 2.32 ระบบควบคุมภายใน (Internal Control System) หมายถึง ระบบควบคุมคุณภาพภายในที่กลุ่มจัดทำขึ้น เพื่อประกันว่ากิจกรรมการผลิตพืชของเกษตรกร สมาชิกและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มเป็นไปตามมาตรฐานการผลิตอินทรีย์
- 2.33 ใบรับรอง หมายถึง ใบรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (มกษ.) ความหมายของคำที่ใช้ในเอกสารนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนด
- 2.34 หน่วยรับรอง (certification) หมายถึง หน่วยที่รับผิดชอบในการตรวจ (inspection) และการรับรอง (certification) ว่าผลิตผล และ/หรือผลิตภัณฑ์ เป็นไปตามมาตรฐานนี้
- 2.35 การตรวจ (Inspection) หมายถึง การตรวจสอบ (examine) ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ หรือระบบสำหรับการควบคุมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ วัตถุประสงค์ กระบวนการคัดบรรจุ การรวบรวม การแปรรูป และการจัดจำหน่าย รวมทั้งการทดสอบในกระบวนการแปรรูปและผลิตภัณฑ์สุดท้าย เพื่อทวนสอบว่าเป็นไปตามข้อกำหนดสำหรับการตรวจตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จะรวมถึงการตรวจสอบระบบการผลิตและระบบกระบวนการผลิต และกระบวนการแปรรูปด้วย
- 2.36 การรับรอง (certification) หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงาน โดยหน่วยรับรอง ในการออกใบรับรองว่าผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์หรือระบบการควบคุมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานนี้

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	5/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

3. ขั้นตอนการตรวจประเมิน

3.1 ทั่วไป

- 3.1.1 การตรวจประเมินจะดำเนินการสำหรับผู้ยื่นคำขอที่อยู่ในราชอาณาจักร กรณีผู้ยื่นคำขอที่มีสถานที่ผลิตพืชอินทรีย์ที่อยู่นอกราชอาณาจักร ให้พิจารณาเป็นกรณีไป
- 3.1.2 ระยะเวลาในการตรวจประเมินขึ้นอยู่กับ ขนาดพื้นที่ที่ปลูก จำนวนชนิดพืชที่ปลูก จำนวนอาคาร จำนวนผลิตภัณฑ์ พนักงานในองค์กรของผู้ขอรับการรับรอง จำนวนช่วงเวลาในการทำงาน จำนวนสมาชิกในกลุ่ม และจำนวนสมาชิกในคณะผู้ตรวจประเมิน ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจประเมินหลังพระอาทิตย์ตกได้ ให้ดำเนินการตรวจประเมินผลการปฏิบัติจากบันทึกคุณภาพของผู้ยื่นคำขอในระหว่างการตรวจประเมินในเวลาปกติ
- 3.1.3 ขั้นตอนการตรวจประเมิน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้
 - (1) การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน
 - (2) การเตรียมการตรวจประเมิน
 - (3) การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง

3.2 การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน

- 3.2.1 กรมวิชาการเกษตรจะแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน เพื่อตรวจประเมินความเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้
- 3.2.2 การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมินจะทำอย่างเป็นทางการ โดยประกอบด้วยหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน และ/หรือผู้ตรวจประเมิน และ/หรือผู้ตรวจประเมินฝึกหัด และ/หรือผู้เชี่ยวชาญ และ/หรือผู้สังเกตการณ์จำนวนหนึ่งตามความเหมาะสม ซึ่งต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ
- 3.2.3 การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมินต้องยึดหลักดังนี้
 - 3.2.3.1 ผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในเอกสารหลักเกณฑ์และเงื่อนไขว่าด้วยคุณสมบัติและประสบการณ์สำหรับผู้ตรวจประเมิน และผู้เชี่ยวชาญ
 - 3.2.3.2 มีความรู้ ความเข้าใจหลักเกณฑ์การรับรองการผลิตพืชอินทรีย์ และขั้นตอนการตรวจประเมิน
 - 3.2.3.3 มีความรู้ ความสามารถในวิธีการตรวจประเมินที่เกี่ยวข้อง และในเอกสารการตรวจประเมินเป็นอย่างดี
 - 3.2.3.4 มีความรู้ ความสามารถทางเทคนิคในกิจกรรมที่ขอรับการรับรองตามทะเบียนรายชื่อผู้ตรวจประเมิน
 - 3.2.3.5 มีความสามารถในการสื่อสาร
 - 3.2.3.6 ปราศจากผลประโยชน์ที่อาจทำให้สมาชิกในคณะผู้ตรวจประเมิน ปฏิบัติตนอย่างไม่เป็นกลาง ไม่น่าเชื่อถือ หรืออย่างไม่เสมอภาค รวมทั้ง

กรมวิชาการเกษตร

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	6/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

- (1) ผู้ตรวจประเมินต้องไม่เคยให้คำปรึกษา หรือเป็นวิทยากรภายใน (In-house Training) หรือทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้ยื่นคำขอภายในระยะเวลา 2 ปี ที่ผ่านมา ซึ่งอาจมีผลต่อกระบวนการตรวจประเมินและการตัดสินใจให้การรับรอง
- (2) ผู้ตรวจประเมินต้องไม่เป็นผู้ถือหุ้นในองค์กรของผู้ยื่นคำขอ
- (3) ผู้ตรวจประเมินต้องไม่มีแรงกดดันทางการค้า และ/หรือการเงินใดๆ

3.2.4 ก่อนทำการตรวจประเมิน หากยังไม่ได้ลงนามในหนังสือว่าด้วยการรักษาความลับ และหนังสือแสดงความไม่มีส่วนได้ส่วนเสียไว้ก่อน ให้คณะผู้ตรวจประเมิน หรือผู้เชี่ยวชาญ (ถ้ามี) ลงนามในหนังสือว่าด้วยการรักษาความลับและหนังสือแสดงความไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.3 การเตรียมการตรวจประเมิน

คณะผู้ตรวจประเมินดำเนินการศึกษาข้อมูลของผู้ยื่นคำขอ และจัดทำกำหนดการตรวจประเมิน รวมทั้งจัดเตรียมแบบฟอร์มต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจประเมิน จากนั้นแจ้งกำหนดการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

3.4 การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง

การตรวจประเมินเพื่อการรับรองจะตรวจประเมินการปฏิบัติว่า มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ โดยขั้นตอนการตรวจประเมินประกอบด้วย 6 ขั้นตอน

3.4.1 การประชุมเปิดการตรวจประเมิน (Opening meeting)

ประชุมเปิดการตรวจประเมินร่วมกับเกษตรกร ประธานกลุ่ม ผู้บริหารระดับสูง หรือผู้แทนของผู้ยื่นคำขอ วัตถุประสงค์ของการประชุมเปิดการตรวจประเมิน คือ

- เป็นการแนะนำคณะผู้ตรวจประเมิน
- เพื่อเป็นการทบทวนขอบข่ายและวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน
- เพื่อชี้แจงรูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการตรวจประเมิน
- เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในการสื่อสารระหว่างผู้ตรวจประเมินและผู้รับการตรวจประเมิน
- เพื่อเป็นการยืนยันความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับคณะผู้ตรวจประเมิน และความเป็นปัจจุบันของเอกสารที่ได้รับ
- เพื่อยืนยันวันและเวลาในการปิดประชุมการตรวจประเมิน (Closing meeting)
- เพื่อทำความเข้าใจและแก้ไขข้อข้องใจในกำหนดการตรวจประเมิน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพีซีอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	7/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

3.4.2 การตรวจประเมิน

การตรวจประเมินประกอบด้วยการสัมภาษณ์ การตรวจเอกสารและบันทึก การสังเกตกิจกรรม และสภาพพื้นที่ผลิต ให้บันทึกสิ่งที่อาจเป็นเหตุนำไปสู่ความไม่ เป็นไปตามข้อกำหนด การตรวจประเมินอาจตรวจประเมินรายละเอียดที่ไม่ได้เขียนไว้ ในรายการตรวจประเมินก็ได้ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะต้องยืนยันจากแหล่งข้อมูล อีกระยะอื่นๆ เช่น การสังเกต การวัด และการบันทึก โดยคณะผู้ตรวจประเมินอาจ ดำเนินการสุ่มตัวอย่างผลิตผล ผลิตภัณฑ์ และปัจจัยการผลิตที่สงสัย เพื่อทดสอบ คุณสมบัติบางประการ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในระหว่างการตรวจ ประเมิน หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมินอาจเปลี่ยนแปลงกำหนดการตรวจประเมินได้ตาม ความเหมาะสม โดยความเห็นชอบของผู้รับการตรวจประเมิน เพื่อให้การตรวจประเมิน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน

3.4.3 การบันทึกสิ่งที่พบจากการตรวจประเมิน

สิ่งที่พบจากการตรวจประเมินทั้งหมดต้องบันทึกไว้ และหลังจากเสร็จสิ้นการ ตรวจประเมิน คณะผู้ตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินต้องประชุมร่วมกัน เพื่อสรุปว่าสิ่งที่ ตรวจพบรายการใดถือเป็นข้อบกพร่อง การเขียนรายงานข้อบกพร่องต้องกระชับ มี หลักฐานสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม และให้อ้างถึงข้อกำหนดของมาตรฐานให้ชัดเจนใน รายงานข้อบกพร่อง

3.4.4 การประชุมปิดการตรวจประเมิน (Closing meeting)

หลังจากการตรวจประเมินแล้วเสร็จ คณะผู้ตรวจประเมินดำเนินการประชุม ปิดการตรวจประเมิน เพื่อรายงานผลการตรวจประเมินและสิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจ ประเมิน หรือข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจประเมิน (ถ้ามี) ต่อเกษตรกร ประธานกลุ่ม ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้แทนของผู้ยื่นคำขอ เพื่อทำความเข้าใจผลการตรวจประเมินให้ ถูกต้องตรงกัน และให้ลงชื่อรับทราบสิ่งที่ตรวจพบหรือข้อบกพร่อง (ถ้ามี) และสำเนา ข้อบกพร่อง/ข้อสังเกตตามที่บันทึกในรายงานข้อบกพร่องไว้ 1 ชุด

3.4.5 แจ้งผลการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

หลังจากตรวจประเมินแล้วเสร็จ หัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน/ ผู้ตรวจประเมิน จัดทำรายงานการตรวจประเมิน ที่สถานประกอบการตามแบบรายงานการตรวจ ประเมินและมอบสำเนาให้กับผู้ยื่นคำขอ โดยผู้ยื่นคำขอสามารถให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ รายงานการตรวจประเมินได้ ในกรณีที่คณะผู้ตรวจประเมินจัดทำรายงานการตรวจ ประเมินไม่แล้วเสร็จ คณะผู้ตรวจประเมินจะรายงานผลการตรวจประเมินในการประชุม ปิดการตรวจประเมินและจะจัดส่งรายงานการตรวจประเมินให้กับผู้ยื่นคำขอใน ภายหลัง

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพีซีอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	8/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

3.4.6 การพิจารณาผลการตรวจประเมิน

กรณีที่ไม่พบข้อบกพร่องใดๆ หรือพบเฉพาะข้อสังเกต คณะผู้ตรวจประเมินสามารถสรุปรายงานเสนอคณะกรรมการรับรอง เพื่อพิจารณาให้การรับรองได้

กรณีที่ไม่พบข้อบกพร่องสำคัญ (Major Nonconformity) หรือพบเฉพาะข้อบกพร่องย่อย (Minor Nonconformity) ที่เป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน คณะผู้ตรวจประเมินสามารถสรุปรายงานเสนอคณะกรรมการรับรอง เพื่อพิจารณาให้การรับรองได้หลังจากที่คณะผู้ตรวจประเมินพิจารณาแนวทางการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นตามที่ยื่นคำขอเสนอแล้ว เห็นว่าเป็นแนวทางที่ยอมรับได้ โดยพิจารณาจากภาพถ่ายหรือเอกสาร ส่วนการติดตามผลการแก้ไข ณ สถานประกอบการให้ดำเนินการในการตรวจประเมินครั้งต่อไป

ในกรณีที่พบข้อบกพร่องสำคัญ (Major Nonconformity) คณะผู้ตรวจประเมินยังไม่สรุปรายงานเสนอคณะกรรมการรับรองเพื่อพิจารณาให้การรับรอง แต่จะต้องมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. หากเป็นข้อบกพร่องสำคัญที่ทำให้สูญเสียความเป็นอินทรีย์ คณะผู้ตรวจประเมินจะนำเสนอผลการตรวจประเมินพร้อมกับรายงานผลการวิเคราะห์ (ถ้ามี) ต่อคณะกรรมการรับรองเพื่อพิจารณา
2. กรณีเป็นข้อบกพร่องสำคัญ ที่ไม่มีผลต่อการสูญเสียความเป็นอินทรีย์ ให้นำหมายผู้รับการตรวจประเมินเพื่อตกลงช่วงเวลาที่จะดำเนินการตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง (Follow up audit) ซึ่งช่วงระยะเวลาการแก้ไขข้อบกพร่องต้องไม่เกิน 2 ครั้ง ภายในระยะเวลา 180 วัน นับจากวันที่ออกรายงานข้อบกพร่อง หากระยะเวลาการแก้ไขเกิน 180 วัน คณะผู้ตรวจประเมินจะนำเสนอผลการตรวจประเมิน ต่อคณะกรรมการรับรองเพื่อพิจารณา

3. การตรวจต่ออายุการรับรอง (Re-assessment)

- 4.1 เมื่อผู้ได้รับการรับรองได้รับการรับรองครบ 1 ปี หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตร จะตรวจประเมินใหม่ทั้งระบบ เพื่อออกใบรับรองฉบับใหม่ โดยจะแจ้งให้ผู้ได้รับการรับรองยื่นคำขอต่ออายุใบรับรองการผลิตพีซีอินทรีย์ ก่อนหมดอายุการรับรองไม่น้อยกว่า 120 วัน ทั้งนี้ผู้ได้รับการรับรองต้องยื่นคำขอต่ออายุการรับรองก่อนใบรับรองหมดอายุไม่น้อยกว่า 90 วัน กรณีที่เกษตรกรยื่นคำขอต่ออายุการรับรองหลังวันที่กำหนด แต่ยังไม่สิ้นอายุการรับรองจะดำเนินการตรวจประเมินโดยวันที่มีผลบังคับใช้ของใบรับรองใหม่อาจจะไม่ต่อเนื่องจากใบเดิม หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรจะตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรอง โดยขั้นตอนต่างๆ จะเหมือนกับการตรวจประเมินเพื่อการรับรองครั้งแรกตามรายละเอียดข้อ 3.

กรมวิชาการเกษตร

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	9/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

ในกรณีที่มีข้อบกพร่องในการตรวจประเมินครั้งก่อน คณะผู้ตรวจประเมินจะประเมินประสิทธิภาพการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องดังกล่าว ตามแผนการแก้ไขและป้องกันที่ผู้ได้รับการรับรองเสนอไว้ ในการตรวจต่ออายุการรับรองครั้งนี้

ในกรณีที่ผู้ได้รับการรับรองแจ้งความประสงค์ขอรับการรับรองตามมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ฉบับใหม่ หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรจะต้องมีการศึกษาเอกสารของเกษตรกร และตรวจประเมินในข้อกำหนดในส่วนที่แตกต่างจากมาตรฐานฉบับเดิมที่ให้การรับรอง ต้องไม่ตรวจประเมินในข้อกำหนดเดิมที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลง

การกำหนดวันต่ออายุการรับรอง

หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตร จะพิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรองดำเนินการไม่เกิน 90 วันก่อนใบรับรองหมดอายุ
 2. ได้รับคำขอต่ออายุใบรับรองก่อนหมดอายุไม่น้อยกว่า 90 วัน หากกรมวิชาการเกษตรไม่ได้ดำเนินการตรวจประเมินหรือมีเหตุผลความจำเป็นของผู้ได้รับการรับรอง ทำให้ต้องตรวจประเมินหลังใบรับรองหมดอายุ และมีการตรวจประเมินภายใน 60 วันนับจากวันหมดอายุของใบรับรอง ถ้ามีการปฏิบัติตามเกณฑ์ในข้อ 1 หรือข้อ 2 ให้กำหนดวันที่ต่ออายุต่อเนื่องจากใบรับรองฉบับเดิม หากไม่เป็นไปตามเกณฑ์ดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการรับรองครั้งใหม่ ให้กำหนดวันที่มีผลในการรับรองตามการพิจารณาของคณะกรรมการรับรอง
 3. การต่ออายุการรับรองจะดำเนินการทุก 1 ปี โดยตรวจประเมินทั้งระบบ
- 4.2 หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตร สงวนสิทธิ์ที่จะดำเนินการตรวจกรณีพิเศษ (Special Audit) โดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า ในกรณีต่อไปนี้
- (1) มีเหตุอันทำให้สงสัยว่า การปฏิบัติไม่สอดคล้องกับระบบการผลิตพืชอินทรีย์
 - (2) มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขระบบการผลิตพืชอินทรีย์ที่มีผลต่อกิจกรรม และการดำเนินการของผู้ได้รับการรับรอง เช่น การเปลี่ยนแปลงชนิดพืชที่ปลูก เพิ่ม/ลดชนิดพืช ขนาดพื้นที่ปลูก เปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ มีการเปลี่ยนกรรมวิธีการแปรรูปและการจัดการผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์เป็นวิธีใหม่ การปรับปรุงสถานที่ประกอบการ เปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่ม เปลี่ยนแปลงระบบควบคุมภายในกลุ่ม เปลี่ยนผู้ดูแลหรือผู้ดำเนินการ เปลี่ยนแปลงพื้นที่ หรือสถานที่ผลิต การโอนกิจการ การย้ายสถานที่ผลิตหรือสถานที่ประกอบการ การเปลี่ยนเครื่องมือเครื่องจักร หรือกรณีมีการใช้สารช่วยกรรมวิธีการผลิตและแปรรูป หรือมีการใช้สารที่ใช้ในการทำมาความสะอาด (Cleaning Agent) ปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการปรับปรุงบำรุงดิน และควบคุมศัตรูพืชที่ไม่ได้มาจากระบบการผลิตอินทรีย์
 - (3) มีเหตุอันทำให้สงสัยว่าสมรรถนะลดหย่อนลง
 - (4) เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อร้องเรียนหรือข้อมูลแล้วเห็นว่า ผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	10/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

(5) กรณีมีมติจากผู้ตัดสินให้การรับรอง หรือคณะกรรมการรับรอง ให้มีการตรวจประเมินเพิ่มเติม

4. การรับรองแบบกลุ่ม (Group Certification)

- 5.1 กรมวิชาการเกษตรตรวจประเมินและให้การรับรองมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์แบบกลุ่ม องค์กรหรือบริษัทที่มีสมาชิกหรือสาขาอย่างน้อย 5 ราย ทำการผลิตผลิตผล ผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ กลุ่มต้องมีระบบการผลิตและระบบควบคุมภายในกลุ่ม (Internal Control System) ที่มีประสิทธิภาพเพื่อรับรองว่ากิจกรรมการผลิตของเกษตรกร สมาชิกและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดและเชื่อถือได้ ทั้งนี้กลุ่ม หรือนิติบุคคลเป็นผู้รับผิดชอบระบบควบคุมคุณภาพภายในกลุ่ม (Internal Control System) รวมถึงเป็นผู้ขอรับรองมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ในนามกลุ่ม หรือนิติบุคคล นั้น
- 5.2 การรับรองแบบกลุ่มเป็นการรับรองกิจกรรมทั้งหมดในกลุ่ม ตั้งแต่การผลิตในแปลงของสมาชิก ผู้ผลิต การคัดบรรจุ การรวบรวม การแปรรูป และการจำหน่ายผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์นี้อาจเป็นกลุ่มที่บริหารจัดการโดยกลุ่มเกษตรกร หรือนิติบุคคลก็ได้ โดยที่รับผิดชอบกลุ่มจะเป็นผู้ที่ได้รับการรับรองและได้รับใบรับรองจากหน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตร ส่วนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มจะไม่ได้ใบรับรอง ประเภทของการผลิตในขอบข่ายที่ขอรับการรับรอง อาจเป็นผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์เดียวกัน หรือหลายผลิตผลหรือหลายผลิตภัณฑ์ก็ได้
- 5.3 กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ อาจดำเนินการโดยผู้ประกอบการกลุ่มเหล่านี้ คือ
 - กลุ่มเกษตรกร (Grower /farmer Group) เป็นกลุ่มเกษตรกรที่สมาชิกทำการผลิตพืชอินทรีย์อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน และ/หรือรวมกลุ่มกันเพื่อทำการผลิต
 - นิติบุคคล (Juristic Person) เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมาคม มูลนิธิ หรือวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ และองค์กรพัฒนาเอกชน (Non Government Organizations) ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล โดยเป็นผู้รับผิดชอบบริหารจัดการกลุ่ม ผู้รับซื้อ ผู้คัดบรรจุ ผู้แปรรูป ผู้รวบรวม และผู้จัดจำหน่าย/ส่งออกผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์อินทรีย์จากเกษตรกร/ผู้ผลิตหรือกลุ่มเกษตรกรที่ทำการผลิต
- 5.4 ผู้ประกอบการกลุ่มต้องเป็นผู้รับผิดชอบการผลิตของเกษตรกรสมาชิกหรือกลุ่มเกษตรกร ดังนั้น เพื่อให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ จะต้องกำหนดกลไกในการควบคุมดูแลกิจกรรมการผลิต (ระบบควบคุมภายใน) ของเกษตรกรสมาชิกให้เป็นไปตามมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	11/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

5.5 ลักษณะของกลุ่มที่สมัครขอรับรองมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ พิจารณาจากการพัฒนาระบบควบคุมภายใน ดังนี้

- กลุ่มที่มีระบบควบคุมภายใน (Internal Control System)

หมายถึง กลุ่มที่มีการกำหนดและนำระบบควบคุมภายในไปใช้ในกลุ่ม เพื่อเป็นการประกันคุณภาพการผลิต ผลผลิตและผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ของกลุ่ม และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุมดูแลให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง

5.6 การสุ่มตรวจจะพิจารณาจากปัจจัยเสี่ยงของกลุ่มและหลักเกณฑ์ของการสุ่มตรวจที่ระบุในหัวข้อที่ 5.8 และ 5.9

5.7 ปัจจัยสำคัญในการกำหนดจำนวนแปลงตัวอย่าง และประเมินความเสี่ยงของกลุ่ม ให้พิจารณา ดังนี้

การกำหนดจำนวนแปลงตัวอย่าง จากสูตร $Y = \sqrt{N}$

โดยที่ $Y =$ จำนวนแปลงตัวอย่างที่สุ่มตรวจประเมิน

$N =$ จำนวนแปลงของกลุ่มที่ขอการรับรองทั้งหมด

โดยมีเกณฑ์ขั้นต่ำของการกำหนดจำนวนแปลงตัวอย่าง ดังนี้

กรณีการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง $= \sqrt{N}$

กรณีการตรวจต่ออายุ $= 0.8\sqrt{N}$

ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

สำหรับการตรวจทุกกรณี หากพบประเด็นข้อใดข้อหนึ่ง ตามตารางที่ 1 แสดงการประเมินความเสี่ยงของพืชอินทรีย์ ในระหว่างการตรวจเยี่ยม (Pre-visit) ให้เพิ่มจำนวนแปลงตัวอย่างเป็น 1.5 เท่าของจำนวนเดิมที่คำนวณได้ หรือมากกว่านั้นขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน

$$Z = 1.5Y$$

หรือ $Z = 1.5Y + X$

โดยที่ $Z =$ จำนวนแปลงที่ต้องสุ่มในการตรวจประเมิน

$Y =$ จำนวนแปลงตัวอย่างที่สุ่มตรวจประเมิน

$X =$ จำนวนเต็มบวกขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหัวหน้าคณะตรวจประเมิน

ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รหัส	RE-8
หน้า	12/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

ตารางที่1 แสดงการประเมินความเสี่ยงของกลุ่ม

การประเมินความเสี่ยง	ข้อพิจารณา
ความเสี่ยงสูง	<ul style="list-style-type: none"> ● พื้นที่ปลูกใกล้พื้นที่การเกษตรแบบทั่วไป ● พื้นที่ปลูกมีการผลิตแบบคู่ขนาน ● ประวัติพื้นที่ไม่ได้มีการทำเกษตรอินทรีย์แบบต่อเนื่อง ● พื้นที่ผลิตที่มีการระบาดของวัชพืช โรค และแมลงศัตรูพืชในฤดูกาลผลิตที่ผ่านมา ● แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตมาจากแหล่งที่มีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของสารเคมี จุลินทรีย์ และโลหะหนักที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์เลี้ยง และสิ่งแวดล้อม ● ระบบการจัดเก็บ คัดแยก รวมทั้งการขนส่งผลผลิตไม่ชัดเจน ● ไม่มีประวัติการปลูกพืชในฤดูที่ผ่านมา ● ไม่มีวิธีการบำรุงรักษา ทำความสะอาด สายการผลิต เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ทางการเกษตร ที่ใช้ร่วมกับการผลิตแบบทั่วไป ● ระบบการควบคุมภายในไม่มีความน่าเชื่อถือ เช่น <ol style="list-style-type: none"> 1. แผนการตรวจประเมินภายในกลุ่ม 2. ไม่มีผลการตรวจประเมินภายในกลุ่มครบทุกแปลง 3. ระบบการทวนสอบผลิตผล/ผลิตภัณฑ์ และปัจจัยการผลิต (Traceability) 4. คุณสมบัติของผู้ตรวจประเมินภายในตามที่กลุ่มกำหนดไว้ 5. กระบวนการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่อง หรือพบข้อบกพร่องซ้ำๆ กันในประเด็นเดิม 6. การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม รวมถึงบทลงโทษสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ 7. ผลการตรวจประเมินภายในกลุ่มกับผลการตรวจประเมินจริงที่ดำเนินการโดยกรมวิชาการเกษตรไม่ตรงกัน 8. แบบบันทึกการปฏิบัติตามระบบการผลิตพืชอินทรีย์ของกลุ่ม 9. ระบบการควบคุมเอกสารและบันทึก 10. การทบทวนระบบโดยผู้นำกลุ่ม

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	13/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

5.9 การคัดเลือกแปลงตัวอย่างจะพิจารณา ดังนี้

- จำนวนร้อยละ 75 ของแปลงตัวอย่าง (Y) จะคัดเลือกจากแปลงที่มีความเสี่ยงสูง โดยพิจารณาจากข้อมูล ดังนี้
 - ผลการตรวจระบบควบคุมภายในกลุ่ม หรือผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างของกลุ่ม (ถ้ามี) สำหรับแปลงนั้น พบข้อบกพร่องจำนวนมาก และข้อบกพร่องดังกล่าวยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จ หรือวิธีการแก้ไขไม่มีประสิทธิผล
 - แปลงที่มีข้อร้องเรียนในรอบปี
 - ผลการตรวจประเมิน หรือผลการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างจากหน่วยงานภายนอกกลุ่มในรอบปี พบข้อบกพร่องจากการตรวจประเมิน
 - แปลงใหม่ หรือแปลงที่ยังไม่เคยสุ่มตรวจประเมิน
- จำนวนร้อยละ 25 ของแปลงตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบอิสระ

หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตร สงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงอัตราการสุ่มตรวจประเมินและจำนวนที่สุ่มตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

- กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงภายในกลุ่ม เช่น การเปลี่ยนแปลงชนิดพืชที่ปลูก เพิ่ม/ลดชนิดพืช ขนาดพื้นที่ปลูก เปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ มีการเปลี่ยนกรรมวิธีการแปรรูปและการจัดการผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์เป็นวิธีใหม่ การปรับปรุงสถานที่ประกอบการ เปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่ม เปลี่ยนแปลงระบบควบคุมภายในกลุ่ม เปลี่ยนผู้ดูแลหรือผู้ดำเนินการ เปลี่ยนแปลงพื้นที่ หรือสถานที่ผลิต การโอนกิจการ การย้ายสถานที่ผลิตหรือสถานที่ประกอบการ การเปลี่ยนเครื่องมือเครื่องจักร หรือกรณีมีการใช้สารช่วยกรรมวิธีการผลิตและแปรรูป หรือมีการใช้สารที่ใช้ในการทำ ความสะอาด (Cleaning Agent) ปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการปรับปรุงบำรุงดิน และควบคุมศัตรูพืชที่ไม่ได้มาจากระบบการผลิตอินทรีย์ ผู้นำกลุ่มจะต้องจัดส่งเอกสารที่มีการเปลี่ยนแปลงให้หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรทราบ เพื่อพิจารณาการตรวจประเมินเพิ่มเติม เป็นกรณีไป
- กรณีที่กลุ่มพบเกษตรกร/ผู้ผลิตของกลุ่มไม่ดำเนินการตามมาตรฐาน หรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด ผู้นำกลุ่มจะต้องแจ้งรายละเอียดดังกล่าว พร้อมแนวทางในการแก้ไข ให้หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรทราบเป็นลายลักษณ์อักษร
- ในระหว่างขั้นตอนการดำเนินการตรวจประเมินเพื่อให้การรับรอง ผู้ขอรับการรับรองไม่สามารถขอละเว้น/ยกเลิกการรับรองสำหรับสมาชิกในรายที่พบข้อบกพร่องได้ ในกรณีที่สมาชิกรายที่พบข้อบกพร่อง หรือรายอื่นๆ ไม่ประสงค์ที่จะร่วมกลุ่มต่อไป หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรจะดำเนินการสุ่มแปลงตัวอย่าง และตรวจประเมินใหม่ทั้งหมด โดยกลุ่มต้องยื่นข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่ม ตามข้อ 5.11

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	14/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

5.13 ระบบการควบคุมภายในของกลุ่ม จะต้องประกอบด้วยมาตรการควบคุมดังต่อไปนี้

5.13.1 การบริหารและการจัดการองค์กร

1) โครงสร้างของกลุ่ม ต้องมีการจัดทำโครงสร้างของกลุ่ม เพื่อแสดงให้เห็นภาพรวมของส่วนต่าง ๆ ของตำแหน่งภายใต้ผังโครงสร้างของกลุ่ม ซึ่งต้องประกอบด้วยตำแหน่ง ดังนี้

ผู้ประสานงานระบบควบคุมภายใน/ผู้จัดการระบบควบคุมภายใน ผู้ตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายใน คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรองผลการตรวจของกลุ่ม ผู้นำกลุ่ม

2) มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของตำแหน่งต่าง ๆ ภายใต้ผังโครงสร้าง

- ผู้ประสานงานระบบควบคุมภายใน/ผู้จัดการระบบควบคุมภายใน มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการประสานงานระบบควบคุมภายใน จัดให้มีการตรวจติดตามคุณภาพภายใน และเป็นตัวแทนติดต่อประสานงานกับหน่วยรับรอง
- ผู้ตรวจประเมินติดตามคุณภาพภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบระบบการควบคุมภายในของกลุ่ม และตรวจสอบแปลงของสมาชิก แจ้งผลการตรวจสอบแปลงต่อสมาชิก ติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ และต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้รับการตรวจ
- คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรอง มีหน้าที่รับรองแปลงของเกษตรกรจากผลการตรวจประเมิน และต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน/ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับสมาชิกรายที่ตัดสินผล

3) มีการทบทวนระบบควบคุมภายใน โดยผู้นำกลุ่มอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยพิจารณาในเรื่องผลการตรวจติดตามคุณภาพภายใน และผลการตรวจสอบแปลงของสมาชิก ปัญหาอุปสรรค ข้อบกพร่องที่พบในการจัดทำระบบควบคุมภายในหรือในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับขั้นตอนการทำงานของของกลุ่ม และมาตรฐานที่หน่วยรับรองกำหนด มีกระบวนการลงโทษสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานและเงื่อนไขของกลุ่ม

5.13.2 สัญญา/ใบสมัคร/คำรับรอง และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม

1) การทำสัญญา/ใบสมัคร/คำรับรองการเข้าร่วมกลุ่มระหว่างเกษตรกรกับกลุ่ม โดยเอกสารดังกล่าวต้องระบุถึงการที่เกษตรกร/ผู้ผลิตยินยอมที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่กลุ่ม และหน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรกำหนดขึ้น

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	15/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

2) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม ต้องประกอบด้วย

- 1) คุณสมบัติของสมาชิก
 - 2) หน้าที่ของสมาชิก ซึ่งรวมถึงสมาชิกในกลุ่มต้องยินยอมให้ผู้ตรวจประเมินภายในของกลุ่ม และคณะผู้ตรวจประเมินของหน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรเข้าตรวจพื้นที่การผลิต
 - 3) การควบคุมการผลิตของสมาชิก
 - 4) บทกำหนดโทษของสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม
- 3) ในกรณีที่กลุ่มมีการจ้างองค์กร/บุคคลภายนอกทำระบบควบคุมภายใน จะต้องมียุทธศาสตร์หรือข้อตกลงระหว่างองค์กร/บุคคลภายนอกดังกล่าวกับทางกลุ่ม

5.13.3 การฝึกอบรม

สมาชิกต้องได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ และต้องได้รับคู่มือเกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองของหน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตร และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม โดยกลุ่มอาจจัดทำมาตรฐานฉบับย่อที่เป็นปัจจุบันให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตให้สมาชิกรับทราบ

5.13.4 การควบคุมเอกสาร และบันทึก

- 1) แนวทางการควบคุมเอกสารของกลุ่ม ได้แก่
 1. เอกสารทั้งหมดที่ควบคุมจะต้องผ่านการตรวจสอบและอนุมัติโดยผู้มีอำนาจของกลุ่มลงนาม ต้องระบุฉบับที่ และวันที่บังคับใช้ก่อนเผยแพร่
 2. เอกสารที่ล่าสมัยหรือถูกยกเลิกการใช้จะต้องนำออกจากพื้นที่ใช้งาน หรือหากต้องการเก็บไว้อ้างอิง ต้องระบุที่เอกสารว่าเป็นเอกสารยกเลิก
- 2) แนวทางการควบคุมบันทึกของกลุ่ม ได้แก่
 1. การจัดเก็บบันทึกที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และการควบคุมคุณภาพของกลุ่มอย่างน้อย 1 รอบการรับรอง เพื่อให้สามารถทวนสอบได้
 2. บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกที่เข้าร่วมกลุ่ม ประกอบด้วย รายชื่อสมาชิก เลขประจำตัวประชาชน หรือเลขบัตรประจำตัวที่ภาครัฐออกให้ ที่อยู่สมาชิก ที่ตั้งแปลง แปลงที่ตั้งแปลง ขนาดพื้นที่ผลิต พืชที่ขอการรับรอง แผนการผลิตของกลุ่ม ประมาณการผลผลิตของสมาชิก รายการปัจจัยการผลิต (เช่น พันธุ์พืช ปุ๋ย เป็นต้น) ของกลุ่ม

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพีชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	16/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

5.13.5 การจัดการกับข้อร้องเรียน

1. แนวทางการรับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับระบบการผลิตพีชของสมาชิกในกลุ่ม
2. การสืบสวนหาสาเหตุ
3. การกำหนดแนวทางการแก้ไข
4. การติดตามผลการแก้ไข
5. การตอบกลับไปยังผู้ร้องเรียน

5.13.6 การจัดทำคู่มือการตรวจติดตามคุณภาพภายในของกลุ่ม (Internal Quality Audit) หรือเอกสารที่ระบุถึงกระบวนการตรวจติดตามภายใน

1. มีการตรวจติดตามคุณภาพภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ให้ครอบคลุมถึงการตรวจสอบระบบการควบคุมภายในสำนักงานส่วนกลาง/ที่ตั้งของกลุ่ม และแปลงที่ขอการรับรองทุกแปลง
2. มีการดำเนินการตรวจและจัดทำรายการตรวจสอบการควบคุมภายในของกลุ่ม (Internal Quality Audit Checklist for Internal Control System) และรายการตรวจประเมินแปลงตามมาตรฐานการผลิตพีชอินทรีย์ของสมาชิก (Internal Quality Audit Checklist for Member) ไว้เป็นหลักฐาน
3. มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายในของกลุ่ม โดยอาจเป็นบุคลากรจากองค์กรที่กลุ่มจ้างมาทำระบบควบคุมภายใน หรืออาจเป็นเจ้าของพื้นที่ส่งเสริมในกลุ่ม หรือเกษตรกรสมาชิกในกลุ่ม ทั้งนี้ผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายในต้องมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตพีชอินทรีย์ และเทคนิคเกี่ยวกับการตรวจประเมิน รวมทั้งไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้รับการตรวจ
4. วิธีการตรวจติดตามคุณภาพภายใน ต้องตรวจสอบได้ว่าสมาชิกในกลุ่มได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการผลิตพีชอินทรีย์ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่กำหนด
5. มีการติดตามแก้ไขข้อบกพร่องที่พบอย่างเป็นระบบ หากผลการตรวจติดตามพบข้อบกพร่องที่สำนักงานส่วนกลาง/ที่ตั้ง หรือเกษตรกรรายใด ผู้นำกลุ่มต้องสอบสวนปัญหาและแก้ไขให้ครอบคลุมเกษตรกรรายอื่นที่มีผลกระทบด้วย

5.14 ขั้นตอนการตรวจประเมินแบบกลุ่ม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

- (1) การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน
- (2) การตรวจเยี่ยม
- (3) การทบทวนเอกสารและการจัดทำกำหนดการตรวจประเมิน
- (4) การตรวจประเมิน

5.15 การแต่งตั้งคณะผู้ตรวจประเมิน เป็นไปตามขั้นตอนที่ระบุในข้อ 3.2

กรมวิชาการเกษตร

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	17/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

5.16 การตรวจเยี่ยม (Pre-Visit)

หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตร จะดำเนินการตรวจเยี่ยม ณ สำนักงานส่วนกลาง/ที่ตั้งของกลุ่ม และ/หรือให้ผู้ยื่นคำขอจัดส่งเอกสารให้หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตร โดยดำเนินการก่อนการตรวจประเมินแบบกลุ่มทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่ม ประสิทธิภาพของระบบควบคุมคุณภาพภายใน การประเมินความเสี่ยงของแปลง เพื่อกำหนดจำนวนแปลงตัวอย่างที่จะสุ่มตรวจประเมิน จากนั้นบันทึกข้อมูลในแบบฟอร์มข้อมูลสำหรับการพิจารณาคัดเลือกแปลงที่จะทำการตรวจประเมิน

5.17 การตรวจประเมินให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในข้อ 3.4 และแนวทางในการตรวจประเมินดังต่อไปนี้

- การตรวจเยี่ยมให้ดำเนินการอย่างน้อย 1 ครั้งก่อนการตรวจประเมิน โดยคณะผู้ตรวจประเมินตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบควบคุมคุณภาพภายในของกลุ่ม หากพบว่าระบบควบคุมคุณภาพภายในมีประสิทธิภาพ ให้สุ่มคัดเลือกตัวอย่างตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ กรณีที่กลุ่มมีระบบควบคุมคุณภาพภายในแต่ไม่มีประสิทธิภาพให้แจ้งผู้นำ/ผู้แทนกลุ่มเกษตรกรดำเนินการแก้ไข และสุ่มคัดเลือกแปลงตัวอย่างเพิ่มเติม หากพบว่ากลุ่มไม่มีระบบควบคุมคุณภาพภายในหรือไม่มี การนำไปปฏิบัติ ให้แจ้งผู้นำ/ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร ดำเนินการจัดทำและนำระบบควบคุมคุณภาพภายในไปปฏิบัติ และแจ้งผู้ตรวจประเมินเมื่อมีความพร้อมที่จะรับการตรวจประเมินหรือไม่ประสงค์ที่จะขอการรับรองแบบกลุ่มให้ยกเลิกคำขอการรับรองแบบกลุ่ม และยื่นคำขอใหม่เป็นแบบรายเดี่ยว
- กรณีที่ไม่พบข้อบกพร่อง คณะผู้ตรวจประเมินสรุปรายงานเสนอคณะกรรมการรับรองเพื่อพิจารณาให้การรับรอง
- กรณีพบข้อบกพร่อง คณะผู้ตรวจประเมินแจ้งกลุ่มรับทราบ ให้กลุ่มเสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ หลังจากนั้นนัดหมายการตรวจประเมินครั้งต่อไป โดยมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้
 - (1) ในการแก้ไขข้อบกพร่อง กลุ่มต้องพิจารณาว่าได้แก้ไขข้อบกพร่องครอบคลุมถึงระบบควบคุมคุณภาพภายในของสำนักงานส่วนกลาง/ที่ตั้งของกลุ่ม และสมาชิกของกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ
ทั้งนี้การตรวจประเมินติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องของสมาชิกแต่ละกลุ่มต้องไม่เกิน 2 ครั้ง ในฤดูกาลผลิตเดียวกัน หากเกินระยะเวลาที่กำหนดไว้ หน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรจะดำเนินการยกเลิกคำขอ โดยกลุ่มสามารถยื่นคำขอใหม่ได้เมื่อมีความพร้อม
 - (2) การตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง คณะผู้ตรวจประเมินจะตรวจติดตามในรายการที่เป็นข้อบกพร่องเท่านั้น กรณีพบการปฏิบัติในข้อกำหนดอื่นที่ไม่

กรมวิชาการเกษตร

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การตรวจประเมินการผลิตพืชอินทรีย์

รหัส	RE-8
หน้า	18/18
แก้ไขครั้งที่	1
ประกาศใช้วันที่	1 ก.ย. 57

สอดคล้องตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ อาจสุ่มตรวจสมาชิกรายเดิม/รายอื่นในกลุ่มเพิ่มเติมได้ โดยให้ตรวจทุกรายการที่พบข้อบกพร่อง คณะผู้ตรวจประเมินต้องมั่นใจว่าแนวทางการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่องครอบคลุมสมาชิกภายในกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ

- (3) ในระหว่างขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง กลุ่มไม่สามารถขอละเว้นหรือยกเลิกสมาชิกรายที่พบข้อบกพร่องได้
 - (4) กรณีที่สมาชิกรายที่พบข้อบกพร่องสมัครใจลาออกจากการเป็นสมาชิกในกลุ่มหรือได้รับบทลงโทษให้ออกจากกลุ่มตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม หน่วยรับรองของกรมวิชาการเกษตรจะดำเนินการสุ่มแปลงตัวอย่างและตรวจประเมินใหม่ทั้งหมด โดยกลุ่มต้องยื่นข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่ม ตามข้อ 5.11
 - (5) กรณีที่การแก้ไขข้อบกพร่องมีประสิทธิภาพ แต่พบความไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์ในรายการอื่น ให้คณะผู้ตรวจประเมินบันทึกผลในรายการตรวจประเมินเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการตรวจต่อไป
- หากกลุ่มมีความประสงค์เปลี่ยนแปลงใดๆ ตามข้อ 5.10 และ 5.11 ให้แจ้งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงมายังหน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตร เพื่อพิจารณาตรวจเยี่ยม และสุ่มตรวจประเมินในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง จากนั้นหน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตรจะแก้ไขรายชื่อสมาชิกหรือแปลงในใบรับรอง ทั้งนี้ใบรับรองจะมีอายุเท่าเดิม
 - ภายหลังจากได้รับการรับรอง หากกลุ่มมีความประสงค์ขอยกเลิกสมาชิกหรือจำนวนแปลง ให้แจ้งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงมายังหน่วยรับรองกรมวิชาการเกษตร เพื่อดำเนินการแก้ไขใบรับรอง โดยไม่จำเป็นต้องตรวจประเมินใหม่ ทั้งนี้ใบรับรองจะมีอายุเท่าเดิม

5.18 การตรวจประเมินต่ออายุการรับรอง

การตรวจประเมินต่ออายุการรับรองให้เป็นไปตามขั้นตอนการตรวจประเมิน